

[Agnete Laustsen]

mine, idet vi fra konservativ side kan være enig med ham i, at jo højere man værdsætter den offentlige debat, jo færre indskrænkninger bør den underkastes. Han siger, at det især i et lille land vil være temmelig almindeligt, at en vis ekspertise kun findes hos offentligt ansatte – der netop er ansat, fordi de har denne ekspertise og skal bruge den i deres arbejde – samt at offentlig debat er en effektiv kontrol med dem, som har magt. Jo bedre deres gerninger belyses, jo mindre vil de misbruge magten.

Netop dette, hensynet til den saglige offentlige debat som grundlag for hele vort demokratiske system, er noget væsentligt for os, og derfor er det ønskeligt, at offentligt ansatte i så høj grad som muligt får lejlighed til at ytre sig.

Det stigende antal bemyndigelseslove, som vi i øvrigt vender os imod, betyder også, at stor magt lægges ud til administrationen uden at være undergivet den offentlighed, som finder sted i folketinget, og inden for sådanne områder er det derfor særlig vigtigt, at offentligt ansatte deltager i debatten, også med kommentarer til deres eget sagsområde. Når vi samtidig ved, at der til den danske embedsmandsstand er knyttet en høj grad af troværdighed, er det forståeligt, at netop disse menneskers udtalelser kan være af største betydning, idet de ofte er de eneste, som kan gøre offentligheden opmærksom på, at et problem kan anskues på mere end én måde.

Må jeg i denne forbindelse nævne den fare, som kan ligge i en stærkt udbygget offentlig informationstjeneste, hvor borgerne kun får serveret de synspunkter og oplysninger, som magtapparatet finder passende. Det er et synspunkt, som også har været fremhævet af formanden for overenskomstansatte jurister og økonomer, Jørgen Neergaard Larsen. Jeg vil gerne, selv om jeg klart erkender betydningen af større offentlig information, nævne det, fordi det er noget væsentligt i debatten om ytringsfrihed.

Problematikken om offentligt ansattes ytringsfrihed opstår naturligvis, fordi der godt nok er ytringsfrihed, men der gælder samtidig regler om tavshedspligt i visse sager, ligesom der eksisterer et loyalitetskrav. Problemerne opstår, fordi især det sidste begreb er så vanskeligt at definere.

Det radikale venstre har ønsket, at der skal skabes klare regler for ytringsfrihed, for

ytringspligt og for tavshedspligt. Jeg tror, det er urealistisk af de radikale at tro, at der kan fastsættes klare regler for dette diffuse begreb. Skulle man gøre det, er jeg overbevist om, at det vil komme til at betyde en indskrænkning af ytringsfriheden, og det er vel næppe tilsigtet.

Fremfor at ønske klarhed over, hvad man gerne må sige, tror jeg, det vil være ønskeligt med klarhed over, hvad man ikke må sige, altså tavshedspligtens omfang. Jeg kunne derfor have ønsket, at dette forslag fra det radikale venstre havde afventet en betænkning fra det udvalg, justitsministeren har nedsat med henblik på forenkling og samling af reglerne om tavshedspligt. Jeg tror, det er her, vi skal hen, hvis vi skal nå til nogen form for klarhed, og det er derfor vort håb, at også dette emne må blive draget med ind i den kommende debat.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Fremskridtspartiet kan følge forslagsstillerens ønske om, at folketinget fastslår det ønskelige i, at offentligt ansattes ytringsfrihed respekteres.

I meget grove træk kan man sige, at der er mindst tre kategorier af offentligt ansatte. Der er dem, der i enhver sag og i ethvert anliggende betingelsesløst vil støtte deres foresatte og bakke deres foresatte op, når de tilkendegiver deres synspunkter. Der er for det andet den gruppe, som måske nok har kritiske synspunkter, men som finder det klogest at holde disse synspunkter for sig selv. Endelig er der, hvad man kunne kalde den hæderlige restgruppe, som har synspunkter, de føler sig forpligtet til at delagtiggøre omverdenen i, selv om de går på tværs af de foresattes synspunkter.

De to første grupper berøres ikke, ligegyldigt hvor meget man lovgiver om spørgsmålet. Det er den sidste, den hæderlige restgruppe, som jeg kaldte den, som kan have behov for at være beskyttet – i hvert tilfælde beskyttet i et vist omfang – imod chikane eller sanktioner i anledning af, at deres synspunkter er anderledes end deres foresattes. Det er vel egentlig det, forslaget tilsigter. Vi har set eksempler, som viser, hvor vigtigt det er, at f. eks. en nationalbankdirektør eller højtstående officerer kan få mulighed for at ytre sig uden at skulle frygte for kritik fra